

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

Núm. 1.318

Dimarts, 21 de febrer del 2017

SUMARI

- 1 Eugeni S. Reig ► Una llengua més castellanitzada i més masclista
- 2 Mireia Galindo i Carles de Rosselló ► Llengua materna, un terme equivocat per a una bona causa
- 3 Mònica Montserrat i David Paloma ► Rellotges i campanars
- 4 Josep Sendra i Molió ► Professors d'econòmiques en defensa de la unitat lingüística (1975)
- 5 Albert Pla Nualart ► Llegir és tan complex o més que escriure
- 6 Teresa Tort ► Moll
- 7 J. Leonardo Giménez ► Vindre de nou i llançar a perdre
- 8 Joan-Lluís Lluís ► La infinita fatuitat francesa
- 9 Pau Vidal ► El catanyol es cura
- 10 Enllaços i convocatòries

InfoMigjorn és un butlletí setmanal que recull informacions d'actualitat sobre llengua catalana.

ISSN 2462-7003 Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php> Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat   @InfoMigjorn

1 Una llengua més castellanitzada i més masclista

El rebuig en la llengua culta de la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona

Eugeni S. Reig

Hi ha una cosa amb la qual estic completament en desacord amb alguns escriptors valencians –afortunadament en són pocs– i és que no fan en els seus escrits la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona. Tots els valencians hem fet sempre eixa concordança i, actualment, la immensa majoria de nosaltres continuem fent-la. Encara que en el cas del masculí plural l'hem perduda per complet des de fa molt de temps, en el femení singular i en el femení plural continuem fent-la. En canvi, alguns escriptors valencians no la fan mai, amb la qual cosa la llengua que escriuen resulta, al meu parer, postissa, estranya i, a voltes, confusa.

El castellà no fa la concordança, però en eixa llengua no hi ha cap problema. Si dic «lo he visto», sé que em referisc «a él» i si dic «la he visto» sé que és «a ella». En valencià, si dic «l'he vist» quan em referisc a ell i «l'he vista» quant parle d'ella, la cosa és claríssima. Però si dic «l'he vist» en els dos casos, no puc saber de qui parle.

Pose, a tall d'exemple, uns breus fragments de la novel·la *Nit de foc* de Vicent Marqués publicada l'any 2006 per Editorial Alfani, l'autor de la qual, valencià de la ciutat de València, no fa mai la concordança en el text de la seua novel·la. Així, en la pàg. 40, parlant d'una dona, Isabel Fornells, diu «me l'havia imaginat en totes les postures possibles i el iaio brandava el cap cadenciosament.» Qui llig açò pensa que la persona que s'imagina en totes les postures possibles no és Isabel, és el vellet que espera fora de la cabina telefònica. En la pàg. 50, parlant de la porta del casal faller, escriu: «En eixir és quan m'adoní que el pany de la porta estava trencat. ¡L'havien forçat!» Al llegir açò qualsevol entén que havien forçat el pany, però el que l'autor vol dir és que havien forçat la porta. De fet, en la pàg. 53 escriu: «[...] que ja sabien com funcionava abans de forçar la porta.» En la pàg. 56 escriu: «¡L'havia cagat!» El lector es queda una mica desconcertat, sense saber exactament què o a qui ha cagat el protagonista de la narració.

La nostra llengua –i també altres llengües llatines– té un bon grapat d'expressions que sempre construïm només en femení –l'anomenat femení d'indeterminació– com és el cas de les conegudíssimes locucions *dos dits de la mateixa*, *qui la fa la paga* o *ara sí que l'hem feta bona*. L'exclamació *¡l'he cagada!* és una

d'eixes expressions que empren el femení d'indeterminació i que, per tant, no tenen cap sentit si s'hi usa el participi en masculí. L'exclamació «¡L'havia cagat!» que escriu l'autor és gramaticalment impossible a no ser que volguera dir que el personatge de la novel·la ha cagat el porter automàtic pel qual parla en eixe moment però, caram, és evident que això és força dificultós i ha de resultar incomodíssim. En la pàg. 176, parlant d'una dona, Albertina, escriu: «[...] d'haver-me-la trobat [...]». En la pàg. 180, referint-se novament a Albertina, escriu: «¡L'havia metratllat!» En la pàg. 194, parlant d'una altra dona, escriu que: «[...] l'havia agarrat violentament pel bescoll i l'havia obligat a ficar-se dins de l'armari [...]». En la pàg. 213, referint-se a una dona escriu: «No sabia si l'havia sentit bé o és que estava somiant.»

Manuel Sanchis Guarner, en l'apartat 223 de la seua *Gramàtica valenciana* (pàg. 193) escriu:

Normalment, en els temps composts, el participi del verb que es conjuga roman invariable en la forma masculina singular; exemple: *Havem gastat moltes pessetes*.

Emperò el participi concorda amb el complement acusatiu quan est és un dels pronoms dèbils de 3.ª persona *el, la, els o les*; exemples: *Has sabut la lliçó? No l'he sabuda; Haveu vist les meues sabates? Sí que les he vistes; Has trobat els meus germans? No els he trobats*.

Com veiem, Manuel Sanchis Guarner prescriu en la seua gramàtica fer la concordança fins i tot amb el masculí plural, com ens ho indica clarament l'exemple «no els he trobats».

La *Gramàtica normativa valenciana* de l'AVL (pàgina 180, punt 23.2.2.1) diu:

El participi dels temps composts concorda en gènere i nombre amb els pronoms acusatius de tercera persona *lo, la, los, les*: –*Has vist la meua germana? –No, encara no l'he vista*. La concordança també es dóna en aquells casos en què el temps compost va seguit d'un infinitiu i el pronom s'anteposa al conjunt verbal, amb independència que el pronom siga un complement de l'infinitiu o no: *No les he sentides entrar. No l'ha deguda conèixer. No les hem pogudes comentar*.

La norma de l'AVL és claríssima. S'entén a la primera.

Com veiem, la *Gramàtica normativa valenciana* de l'AVL també ens diu que cal fer la concordança fins i tot amb el masculí plural ja que inclou el pronom acusatiu de tercera persona *los*, però –potser intencionadament– posa només exemples corresponents al gènere femení.

La concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona, per desgràcia, s'ha perdut per influència del castellà en una zona important del nostre domini lingüístic que comprén una bona part de Catalunya –ciutat de Barcelona inclosa–, però es conserva ben viva en terres valencianes i, també, a les Illes Balears a on, fins i tot, fan la concordança amb el masculí plural. I també es conserva encara en algunes parts de Catalunya. Actualment molts escriptors continuen fent la concordança –com feia la llengua clàssica i com continuem fent valencians, illencs i alguns catalans–, però molts dels que no la fan en la llengua parlada tampoc la fan en la llengua escrita, i això, que a mi em sembla un error fora mida i tremendament greu perquè despersonalitza la nostra llengua, es considera normatiu i, per tant, s'admet com a correcte. Tan normatiu es considera dir i escriure «aquestes novel·les ja les he llegides» com dir i escriure «aquestes novel·les ja les he llegit». I damunt, per a agreujar més encara el problema, els llibres d'estil d'alguns mitjans de comunicació i els correctors d'algunes editorials i d'eixos mateixos mitjans de comunicació (que pertanyen, especialment, a l'àrea a on no es fa la concordança) ho fomenten i, fins i tot, ho imposen. Jo comprenc perfectament –i em sembla molt bé i hi estic totalment d'acord– que als minusvàlids se'ls done tota classe de facilitats per a fer-los la vida més fàcil, més còmoda i més agradable, però el que no puc comprendre –ni crec que ho entenga ningú– és que u s'automutile voluntàriament per a convertir-se en minusvàlid i gaudir d'eixes facilitats. Doncs eixa barbaritat tan grossa és exactament la que fan els valencians que renuncien a fer la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona en la llengua culta quan pràcticament tots nosaltres la fem en la llengua parlada. És mutilar la llengua d'una manera lamentable. Maltractar-la i empobrir-la d'una manera absurda a canvi de no res. I acostar-la una mica més al castellà.

Fer la concordança en el cas del masculí plural –concordança que els valencians no fem– no és gaire important perquè no aporta res de positiu, però fer-la en el cas del femení, tant singular com plural, és importantíssim perquè aporta claredat i precisió a la llengua. Actualment, que tanta preocupació hi ha perquè les dones no siguin invisibles tant en la llengua parlada com en l'escrita i, per tal d'aconseguir-ho, s'usen fórmules moltes voltes absurdes que compliquen les coses d'una manera innecessària, em resulta desconcertant que es deixi de fer la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona quan el pronom és de gènere femení, perquè fer eixa concordança dóna visibilitat a la dona d'una manera ben clara i natural. Si parlem d'unes dones i diem «les he vist» en lloc de dir «les he vistes» considere que, a més d'atemp-

tar contra la integritat de la llengua, atemptem contra la dignitat de les dones. Les menyspreem i les subordinem als hòmens d'una manera gratuïta.

Els valencians hem fet des de sempre la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona. I, actualment, continuem fent-la. Pose només un parell d'exemples dels nostres clàssics.

En el capítol X del *Tirant lo Blanc* titulat *La resposta definitiva que l'ermità féu al Rei* podem llegir:

—Jo, senyor —dix l'ermità—, les iré a comprar, per ço com sé millor conèixer los materials si són bons, per ço com jo les he fetes moltes voltes de les mies mans.

En el poema LX d'Ausiàs Marc llegim:

Mes voluntats, en gran part discordants,
dona, per vós les he fetes concordes; [...]

Com veiem, Joanot Martorell i Ausiàs Marc escrivien «les he fetes» i no «les he fet». I de la mateixa manera ho han fet sempre els bons escriptors valencians de tots els temps. Cal deixar ben clar que la immensa majoria dels actuals, també.

La *Gramàtica de la llengua catalana* publicada recentment per l'Institut d'Estudis Catalans diu:

Aquesta concordança, però, ha perdut terreny a favor de la construcció amb el participi invariable, que es manifesta amb els valors de gènere i nombre menys marcats: en masculí singular.

No diu que cal fer la concordança, no diu que és obligatori fer-la, només diu que «[...] la concordança entre el pronom d'acusatiu i el participi se sol mantenir en els registres formals.» Pompeu Fabra va cometre l'error d'elaborar una norma complexa i poc adequada sobre la concordança i, a més, no va prescriure que es fera, es va limitar a dir «És recomanable (si no obligatori) de fer concordar el participi passat amb el complement directe quan aquest és un pronom personal feble de tercera persona.» (*Gramàtica catalana*, 1918). Dir «és recomanable (si no obligatori)» no és pas la mateixa cosa que dir «és obligatori», que és el que Fabra hauria d'haver fet i no va fer. La recent gramàtica de l'IEC ni tan sols diu, com deia Fabra, que «és recomanable» que es faça la concordança; es limita a dir que «[...] se sol mantenir en els registres formals». No prescriu res, només informa. No actua com una gramàtica normativa sinó com una gramàtica descriptiva. Els redactors de la gramàtica de l'IEC han perdut una ocasió magnífica de potenciar la personalitat i la claredat de la llengua

catalana i, amb el seu desistiment, l'han acostada una mica més cap a la castellanització d'una manera innecessària.

Considere que tots els que escriuen en la nostra llengua, siga quina siga la seua parla, haurien de fer sempre la concordança del participi passat amb el pronom acusatiu de tercera persona. I seria molt adequat i molt convenient per al bé de la nostra llengua que tots els catalanoparlants de qualsevol part de la nostra àrea idiomàtica feren l'esforç de recuperar eixa concordança també en la llengua parlada com fem encara els valencians, els balears i alguns catalans pels motius següents:

- 1) Perquè és una característica pròpia de la nostra llengua que la diferencia del castellà.
- 2) Perquè dóna visibilitat a la dona d'una manera ben clara i natural.
- 3) Perquè acostava la llengua actual a la llengua dels nostres clàssics.
- 4) Perquè és un senyal de respecte cap als catalanoparlants que encara tenim la sort de fer la concordança.
- 5) Perquè fa la llengua més clara, més precisa i més entenedora.

València, 27 de gener del 2017

Annex

L'apartat 13.5.2.4. de la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, que trobem en la pàg. 492, titulat "La concordança entre el pronom d'acusatiu i el participi", diu:

En la llengua antiga i en una part important dels parlars actuals, quan el complement directe és un pronom personal d'acusatiu de tercera persona i el temps de l'oració està format per l'auxiliar de perfet *haver* i el participi passat, el pronom i el participi concorden en gènere i nombre: –*Heu regat les hortènsies?* –*Les he regades jo mateix*. Aquesta concordança, però, ha perdut terreny a favor de la construcció amb el participi invariable, que es manifesta amb els valors de gènere i nombre menys marcats: en masculí singular (*Les he regat jo mateix*). En els parlars que mantenen la concordança, és més habitual quan el pronom és femení (*L'he comprada avui; les he comprades avui*) que quan és masculí plural (*Els cavalls, ja els hauríem ensellats/ensellat, si ens haguéssiu avisat*). En el cas del masculí singular hi ha coincidència amb la solució invariable (*Feia poc que l'havia comprat, l'ordinador*). Tanmateix, la concordança entre el pronom d'acusatiu i el participi se sol mantenir en els registres formals.

La concordança també es dona en aquells casos en què el verb que va en participi és un verb modal (*poder, gosar, haver de, deure*) o proper a un modal (*voler, saber*), o bé un verb causatiu (*fer, deixar*): *Finalment les hem pogudes obrir; No l'havia sabuda contestar; Me l'ha deixada portar*. Per a la concordança del pronom d'acusatiu i el participi dels verbs de percepció *veure* i *sentir* seguits d'un verb en infinitiu, vegeu § 26.6.1a.

Bibliografia

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA; *Gramàtica normativa valenciana*. (Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, València, 2006)

FABRA I POCH, Pompeu; *Gramàtica catalana*. (1a edició, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1918)

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS; *Gramàtica de la llengua catalana*. (1a edició, Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 2016)

MARQUÉS CARBONELL, Vicent; *Nit de foc*. (Edicions Alfani, Aldaia, 2006)

SANCHIS GUARNER, Manuel; *Gramàtica valenciana* (Editorial Torre, València, 1950)

SARAGOSSÀ ALBA, Abelard; *Gramàtica valenciana raonada i popular. Els fonaments*. (2a edició revisada i augmentada, Tabarca Llibres, València, 2005)

Cibergrafia

«La dictadura lingüística dels mitjans de comunicació i la caboteria dels polítics (III: 'L'han cagada')» per Jaume Corbera Pou <http://dodeparaula.blogspot.com/2017/01/la-dictadura-linguistica-dels-mitjans_19.html>

«Fabra i el francès. La concordança del participi (¡Ara sí que l'has feta bona!)» per Abelard Saragossà <http://www.academia.edu/31021108/Fabra_i_el_francés_Concordanca_del_participi>

2 Llengua materna, un terme equívoc per a una bona causa

Mireia Galindo i Carles de Rosselló

El blog de la *Revista de Llengua i Dret*, 25/02/2016

<https://eapc-rld.blog.gencat.cat/2016/02/25/llengua-materna-un-terme-equivoc-per-a-una-bona-causa-mireia-galindo-i-carles-de-rossello/>

El 1999, la UNESCO va declarar el 21 de febrer [Dia Internacional de la Llengua Materna](#). Amb aquesta decisió, la UNESCO es proposa com a objectiu treballar a favor del plurilingüisme, partint del convenciment que promoure la difusió de llengües maternes fomentarà la diversitat lingüística i l'educació multilingüe.

Arreu es desenvolupen iniciatives per donar a conèixer les vicissituds de llengües que sovint compten amb pocs parlants, a vegades absorbides per altres de més prestigioses, o abandonades en un procés global que tendeix a la uniformització, o fins i tot víctimes de genocidis lingüístics. Constitueix, en definitiva, un reconeixement a moltes llengües individuals per contribuir a la comprensió d'un món divers i poliglòt. La pluralitat i complexitat que es vol difondre és tal vegada el motiu d'una adaptació per part dels usuaris en la denominació del Dia internacional: al costat de les 7.290 ocurrences que apareixen a la xarxa

de *Dia internacional de la llengua materna*, se'n comptabilitzen 2.020 de *Dia internacional de les llengües maternes* [10/02/2016].

Què s'entén, però, per *llengua materna*? La UNESCO (1953) defineix el terme a partir d'almenys tres criteris, que pressuposa que generalment fan referència a la mateixa llengua: «the language which a person has acquired in early years and which normally has become his natural instrument of thought and communication». Es tracta, tanmateix, de criteris força divergents i que no sempre conflueixen en un mateix ens lingüístic. L'estudi de [Pattanayak \(2003\)](#) sobre com s'interpreta la pregunta relacionada amb la llengua materna en els successius censos de l'Índia il·lustra a bastament fins a quin punt la noció de *llengua materna* esdevé ambigua i poc unívoca.

Taula 1. Descripció que acompanya la pregunta sobre la llengua materna en els censos de l'Índia.

1881	The language spoken by the child from the cradle
1891	The language spoken by the parents
1901	The language of general use
1921	The language spoken by the parents
1961	The language spoken by the mother. If the mother is dead, then write the name of the language generally used in the household

(Font: Pattanayak 2003: 24)

La manca de precisió del terme i la necessitat de cercar alternatives terminològiques, és una qüestió que ja s'ha assenyalat en nombrosos estudis prece-dents (Baker 2000; [Vila, Galindo i Rosselló 2002](#); [Pattanayak 2003](#); [Ouane 2003](#); [Tabouret-Keller 2004](#); o García 2009, per esmentar-ne només alguns). Una revisió de la bibliografia revela que les reticències a l'ús del terme deriven, en primer lloc, del fet que, al llarg de la història i en diferents contextos socials, s'hi ha aplicat significats ben diversos i, en segon lloc, del biaix sexista que des-til·la el concepte.

Pel que fa als diferents significats de la noció, Skutnabb-Kangas (1981) n'ha destriat quatre: en algunes definicions, equival a la llengua apresada en primer lloc; en d'altres, es correspon amb la llengua en què hom té més competència; també s'ha associat a la llengua més emprada i, finalment, a aquella amb què el parlant s'identifica o és identificat.

Possiblement, les diferents lectures del concepte *llengua materna* no generen controvèrsia en situacions monolingües, en tant que la llengua apresada en el nucli familiar esdevé sovint aquella que s'usa i es domina més, i potser també la llengua d'identificació. Tanmateix, en societats multilingües, aquestes accepcions entren en contradicció, atès que no sempre fan referència a la mateixa llengua. Des d'aquest punt de vista, i si partim del pressupòsit que les múltiples concepcions del terme són complementàries, caldria postular que un bon nombre de parlants té més d'una llengua materna (vegeu diferents tipologies lingüístiques de llars i les seves implicacions a l'hora de valorar el concepte *llengua materna* a [Vila, Galindo i Rosselló, 2002](#)).

El segon inconvenient de la denominació deriva del fet que s'identifica amb la llengua apresada d'un dels progenitors, la mare, i s'obvia el paper d'altres agents socials en la transmissió lingüística intergeneracional. Resulta inoperatiu, per tant, en societats en què el pare o d'altres membres de la comunitat o del nucli familiar tenen un rol destacat en aquest procés. En la bibliografia es recullen múltiples casos de la inadequació de l'adjectiu *matern*, per exemple, en diverses comunitats de l'Índia, on la dona adopta la llengua i la cultura de l'espòs (Pattanayak 2003), o en la política lingüística escolar de Singapur, on l'ètnia (i, irònicament, la del pare) determinava les llengües ("ethnic mother tongues") que s'havia d'aprendre a l'escola, independentment de la llengua que els infants parlessin a casa (Baetens Beardsmore, 1989, a partir de García 2009). És més, la referència a la mare no és comuna en l'expressió equivalent de totes les llengües, per exemple, en rus és *rodnoi iazik*, la traducció literal de la qual és llengua del grup, de l'estirp, del *genus* llatí.

I, encara, cal assenyalar que *llengua materna* és un terme carregat de connotacions, que han anat canviant al llarg de la història i en funció dels interessos als quals ha servit. [Tabouret-Keller \(2004\)](#) explica que la noció es va generalitzar per designar les llengües vulgars, oposades al llatí, llengua de l'Església i de l'erudició: en l'àmbit religiós, per tant, es va associar a un moviment contestatari i reformista; tanmateix, en el mateix període, el terme també es va posar al servei de la promoció dels estats i de llur poder central. Sense anar tan lluny, la Renaixença catalana va adoptar la concepció lingüística herderiana, i del Romanticisme alemany en general, que vincula la llengua materna amb la pàtria i amb múltiples llaços afectius. Són ben coneguts els versos de Bonaventura Carles Aribau en què connecta els primers sons de l'infant amb la figura materna (*En llemosí sonà lo meu primer vagit, / quan del mugró matern la dolça llet bevia;*), i cus una apologia del català a partir de raonaments emocionals (*Muira, muira l'ingrat que, al sonar en sos llavis / per estranya regió l'accent*

nadiu, no plora,) en tant que és la llengua de l'ànima (*en llemosí al Senyor pregava cada dia, / e càntics llemosins somiava cada nit. / Si quan me trobo sol, parl amb mon esperit, / en llemosí li parl*) i, per consegüent, de la sinceritat (*ma boca llavors no sap mentir ni ment*). També és cert que, més endavant, quan certs plantejaments romàntics entren en crisi, es mantenen les implicacions patriòtiques de la llengua catalana, ja no com a llengua materna, sinó com a llengua pròpia i d'ús habitual

Diversos són els termes que cobreixen les diferents parcel·les de significat que s'han aixoplugat sota *llengua materna*: *primera llengua* o *llengua primera* o *L1*, *llengua de la llar* o *llengua familiar*, *llengua nadiua*, *llengua dominant*, o *llengua d'identificació*, entre moltes d'altres (vegeu-ne una llista que en cap cas pretén ser exhaustiva a [Vila, Galindo i Rosselló 2002: 100](#)). En qualsevol cas, l'ús d'uns i altres depèn de la dimensió a què facin referència (moment d'adquisició, competència o identificació) i de la disciplina en què s'inscriguin.

Per què se celebra el 21 de febrer el Dia Internacional de la Llengua Materna?

Un dia com aquest del 1952, un grup d'estudiants bengalís va morir durant una protesta a la Universitat de Dhaka. La policia i l'exèrcit pakistanès va obrir foc davant una multitud que es manifestava contra la decisió de les autoritats pakistaneses d'imposar l'urdú i discriminar el bengalí (també anomenat *bangla*) a milions de bengalís.

Aquests fets no es van produir de manera espontània, sinó que es remunten cinc anys enrere. El 1947, la Commonwealth va establir, arran de la partició de l'Índia, un estat federal independent, el Domini del Pakistan, que incloïa, a la zona occidental, l'actual Pakistan i, a l'oriental, l'anomenat Bengala Oriental, avui Bangladesh, on bona part de la població parlava bengalí. Unes declaracions de Muhammad Shahidullah, professor de la Universitat de Dhaka i respectat lingüista, en què afirmava que l'ús de l'urdú o l'hindi en lloc del bangla a les universitats i corts bengalís seria una forma d'esclavatge polític, es consideren les iniciadores del Moviment per la Llengua Bengalí. Així, el setembre d'aquell mateix any, un grup de professors, escriptors i periodistes demanen que el bangla, conjuntament amb l'urdú, sigui llengua oficial del Pakistan.

Les reclamacions de cooficialitat no van ser ateses. En una conferència sobre ensenyament promoguda pel ministre d'Educació al novembre, els representants del Pakistan occidental advoquen per l'urdú com a única llengua oficial i, malgrat les protestes dels líders del Pakistan oriental per les resolucions que s'hi adopten, el govern comença a usar de manera exclusiva l'urdú en segells,

monedes, cartes i tiquets de tren. Aquesta decisió comporta mostres públiques de desconfiança i indignació contra el govern central, oimés si es té present que menys del 10% de la població parlava urdú i més del 50% bengalí. [...]

Després d'aquell dia, les manifestacions cessen i el 7 de maig del 1954 el Parlament vota a favor que el bangla sigui una de les llengües oficials del Pakistan. El 21 de febrer del 1956 la declaració aprovada dos anys enrere es feia oficial. Avui, el bengalí, la setena llengua més parlada al món, amb prop de 189 milions de parlants, és la llengua oficial de Bangladesh i una de les llengües nacionals reconegudes a diferents estats de l'Índia.

Vegeu l'article complet amb la bibliografia al [blog de la Revista de Llengua i Dret](#), i també ["Espanya i la igualtat de llengües"](#), de Carles de Rosselló (blog *La BBC*, 31/12/2016)

3 Relotges i campanars

Mònica Montserrat i David Paloma

El Punt Avui Cultura, 18/12/2016

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1029365-rellotges-i-campanars.html?cca=1>

"Les fraccions horàries se solen expressar pel sistema de campanar, habitual en una bona part dels parlars del Principat de Catalunya i que és específic de la llengua catalana, o pel sistema de rellotge, habitual en la resta." [Reproducció d'un fragment de l'Ortografia]

El 50% dels autors que signem aquest article diem les hores pel "sistema de campanar" que, si bé l'etiqueta pot sorprendre, consisteix a considerar que l'hora comença a l'hora anterior i un minut, i que avança per quarts. Hem de pensar que el campanar ha tocat l'hora i, segons quin, també els quarts. *Un quart d'una*, per exemple. I dos quarts i tres quarts. Fins que es completa l'hora i el campanar la toca. *És la una*.

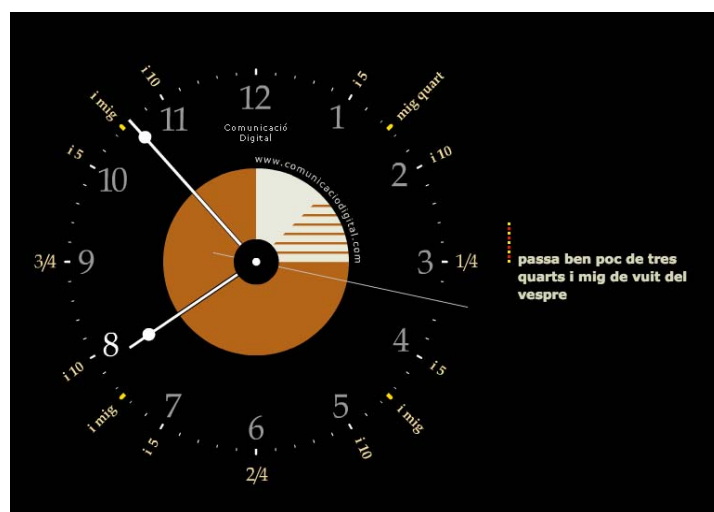
Però els quarts es poden subdividir en mitjos quarts, cosa que ni el campanar ni els estrangers, entre d'altres, no solen portar gaire bé. *Mig quart de dues*, per exemple. O *un quart i mig de dues*. O *dos quarts i cinc minuts de dues*, perquè els minuts també compten. Ara començarien les expressions específiques per a referències horàries imprecises. A quina hora vindràs? *A quarts de dues*. El marge d'arribada és generós.

Però l'altre 50% dels autors que signem aquest article diem les hores pel “sistema de rellotge”, que és una manera prou antiga i prou genuïna fora del Principat, fins i tot dins mateix del Principat però en els extrems, com a Tortosa. En aquest cas l'hora no comença a l'hora anterior sinó a la que acaba de tocar (o d'assenyalar el rellotge) i té com a fracció bàsica la mitja hora. *La una i quart* ve primer i *la una i mitja*, després. Si aquests trenta minuts no pertanyen a la primera mitja hora, sinó a la segona, aleshores es compta per defecte de l'hora següent. *Les dos* (no les dues!) *menys quart*. I els minuts, lògicament, que no passen debades: *les dos menys deu*, *les dos menys cinc*.

Diu la gramàtica que hi ha parlars, sobretot valencians, en què el sistema de rellotge conviu parcialment amb el sistema de campanar: *Són tres quarts per a les dos*. I, més esporàdicament, *Són dos quarts per a les dos*.

Com que la gramàtica dóna per bons els dos sistemes d'acord amb el parlar de cadascú i amb el registre en què s'expressa, el 100% dels autors que signem aquest article continuarem quedant cada dia per dinar a un quart de tres (el 50%) o a les dos i quart (l'altre 50%), que és el mateix. El problema és si la resta d'usuaris de la gramàtica, en llegir que els dos sistemes són correctes, entendran potser que els poden intercanviar. O que legítimament poden fer servir un sistema o l'altre. Ho sabem: la gramàtica no diu ben bé que són correctes. Diu que “és habitual”, “normalment”, “solen”, etc. Per això caldrà que la *Gramàtica essencial* en què treballa M. Josep Cuenca ens ajudi a interpretar les prescripcions de la gramàtica normativa.

Fixem-nos què fan a Catalunya Ràdio, amb tot l'encert: si el locutor parla des de Catalunya, amb l'accent que sigui, utilitza el sistema de campanar (el del Principat). Però els corresponsals de fora de Catalunya diuen l'hora amb el sistema de rellotge (el sistema de fora del Principat).

4 Professors d'econòmiques en defensa de la unitat de la llengua (1975)

Josep Sendra i Molió

La Veu del País Valencià, 17/12/2016

<http://opinions.laveupv.com/8685>

Abans d'estudiar Filologia Catalana (a la qual em dedicaria després com a professor de valencià en Secundària), vaig fer Ciències Econòmiques. Durant el curs 1972-73, un grup d'estudiants d'aquella Facultat (Miquel Raga, Xavier Sierra, Josep V. Pérez Cerveró i jo) vam organitzar, com a activitat cultural, un "Curs de llengua i cultura del País Valencià", lliure i gratuït, amb diversos grups i horaris, obert a estudiants de tot l'àmbit universitari. Per a aquesta activitat, obtinguérem el suport tant del degà de la Facultat d'Econòmiques, Manuel Vela Pastor, com de l'incipient Departament de Lingüística Valenciana de la Universitat de València, dirigit per Manuel Sanchis Guarner.

Precisament, una de les tasques en què vam participar activament va ser la recollida de signatures per a la creació de la càtedra de Lingüística Valenciana, amb un escrit on, curiosament, figurava com a primer firmant el catedràtic de Dret Mercantil Manuel Broseta Pont (que anys després donaria suport al secessionisme lingüístic). Aquella càtedra seria l'origen del Departament de Filologia Catalana, [del qual es commemoren ara els 40 anys](#).

En aquells anys del tardofranquisme vam conèixer (com no!) la polèmica encetada per José Ombuena, director de *Las Provincias*, que pretenia discutir al professor Sanchis Guarner la unitat del català-valencià amb arguments confusos i amb documentació deficient (referències als mossàrabs, minimització de la presència catalana en la Conquesta, etc.). La polèmica (que no feia més que començar i que duraria anys i anys, de fet, encara hui hi ha qui pretén remoure'n les brases), es va estendre des del diari degà a altres mitjans de comunicació. Persones i entitats universitàries i del món de la cultura començaren a emetre comunicats de suport a Sanchis Guarner i les seues tesis. Una de les primeres a manifestar-se seria la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials. Recorde que el jove professor Vicent Soler i Marco (actual Conseller d'Hisenda) ens va llegir a un grup d'estudiants, mentre esperàvem l'ascensor, l'esborrany que havia preparat amb els seus companys. L'escrit va aparèixer publicat en *Las Provincias* el 16 d'abril de 1975:

ESCRITO DE LA FACULTAD DE ECONÓMICAS SOBRE LA POLÉMICA VALENCIANO-CATALÁN

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales nos ha remitido un escrito, con el ruego de su publicación, en relación con la polémica “¿Valenciano o catalán?”, que se ha visto reflejada en las páginas de nuestro periódico. El escrito lleva 76 firmas, entre las que figuran las del decano, los dos vicedecanos, todos los catedráticos y un considerable número de profesores no numerarios.

El texto es el siguiente:

MANIFEST A L'OPINIÓ PÚBLICA

Enmig de la polèmica que actualment hi ha a la premsa i a la ràdio respecte de l'idioma dels valencians, nosaltres, professors de la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de València, ens adrecem a l'opinió pública i:

1. Declarem la nostra adhesió i agraïment al professor Sanchis Guarnier pels seus treballs rigorosos en el tema que ens ocupa.
2. Denunciem el comportament acientífic dels qui, aprofitant la manca d'informació generalitzada sobre la qüestió, han creat i divulgat teories diverses en les quals es nega la veritat clara i rasa: que la llengua dels valencians és comuna amb la de les Illes Balears, el Principat de Catalunya i la Catalunya francesa, la qual és històrica i científicament identificada com a “llengua catalana”.
3. Denunciem igualment la utilització tendenciosa de les lògiques diversitats dialectals que, com en qualsevol altre cas, hi ha entre els diversos països, inclús comarques, de la nostra comunitat lingüística, per a negar la unitat de la llengua.
4. Així mateix, hem de denunciar la coincidència simptomàtica dels divulgadors d'aquestes teories confusionistes i dels que han volgut impedir que el procés de represa col·lectiva dels valencians anara més enllà del pur nivell folklòric.
5. Declarem que aquesta desvinculació cultural i lingüística del País Valencià respecte dels altres països de llengua catalana ha dut, com a conseqüència, entre altres fets, el desaprofament dels avançaments que en ells s'han aconseguit en el camí cap a la normalització social de l'ús de la nostra llengua.
6. Fem una crida perquè els valencians –i entenem per valencians tots els que viuen i treballen al nostre país–, siguen de parla valenciana o castellana, facen seus els greus problemes culturals de la nostra col·lectivitat i s'adhereixquen a la tasca de redreçament cultural i lingüístic que el moment històric exigeix.

A la ciutat de València, l'abril de 1975.

Com hem vist, el manifest, a més de defensar la unitat de la llengua, denuncia “la coincidència simptomàtica dels divulgadors d'aquestes teories confusionistes i els que han volgut impedir que el procés de represa col·lectiva dels

valencians anara més enllà del pur nivell folklòric”, fenomen que quedaria palés en la posterior “Batalla de València” i que l’experiència ens ha demostrat repetidament: els defensors del secessionisme lingüístic han estat també, majoritàriament, defensors de la situació de diglòssia, de la minorització del valencià i de la substitució lingüística pel castellà.

5 Llegir és tan complex o més que escriure

Albert Pla Nualart

Ara, 30/12/2016

http://llegim.ara.cat/Llegir-tan-complex-que-escriure_0_1715228526.html

Amb la frase del títol no vull dir que llegir sigui més complex que escriure. No més vull deixar clar que no és gens fàcil, i que si molts troben més difícil escriure és perquè els errors de lectura passen més desapercebuts –queden més en la intimitat– que els d’escriptura. La construcció *tan (...)* o *més* només pretén, doncs, donar èmfasi a la igualtat.

Però si avui vull parlar d’aquesta construcció, és perquè planteja uns dubtes que, per fi, la gramàtica de l’IEC (GLC) esvaeix. ¿És igual de correcte i genuí *tant* o *més complex* i *tan complex* o *més*? I, en cas que ho sigui, ¿no hauríem d’escriure *tan* en tots dos casos?

La GLC confirma el que ja deia Albert Jané i aquí vam apuntar en un *tast* previ. 1) Que l'el·lipsi (la no repetició) tant pot afectar el primer com el segon constituent de la coordinació. (I, de fet, al *Fabra* i al DIEC2 hi ha més *dos o més X* que *dos X o més*.) 2) Que quan el *tan(t)* no té al darrere el terme que modifica, pren la forma *tant* amb independència de quin sigui l'element elidit. Bé, per ser exactes, això últim ho deixa clar Jané i només ho podem inferir dels exemples (pàg. 982, 987) que trobem a la GLC.

En teoria, doncs, també seria correcte escriure *més complex o tant*, però aquesta construcció no la fem servir, i resulta molt estranya, perquè en aquesta mena d'expressions de valor aproximatiu –i això sí que ho explicita la GLC– “el nombre menor precedeix obligatòriament el major”. I encara que *tan(t)* i *més* no siguin nombres sí que són quantitatius, i *tan(t)* és el menor.

Però la frase del títol conté una altra llicència: *tan complex* demana *com* i no pas *que*. És la que trobem a “Va patir abans, durant i després de la guerra”: *durant* no demana *de*. És la llicència que permet que elements coordinats que no seleccionen el mateix complement tinguin com a únic complement el de l'element final. Filant massa prim es va arribar a dir que els catalans havíem de pujar al tren i baixar-ne, la GLC deixa clar que poden pujar i baixar del tren.

6 Moll

Teresa Tort

Blog *Agafada al vol. Som les paraules que diem*, 29/01/2017

<http://blocs.mesvilaweb.cat/ttort/?p=269442>

Si no hi ha tema, la conversa no flueix. Per al diàleg, diuen que calen dos parlants com a mínim, però altres coses són igualment imprescindibles: un context compartit i un motiu sobre el qual es basen els torns de paraula. Per això, no tot el que sembla un diàleg ho és realment.

Què us he de dir que no comprovem cada dia, veritat? En tot cas, en siguem conscients o no, els temes a què recorrem habitualment ens acaben definint als ulls dels altres. I com en podem arribar a ser, de recurrents! ¿Qui no s'ha sentit a dir allò de “sempre parles del mateix”? D'altra banda, quan ensopeguem amb una situació comunicativa inusual, ens sentim fora de lloc.

Per exemple, per a segons qui, entrar en una perfumeria i enfrontar-se a una venedora de cosmètics representa una situació una mica estressant; si aquesta persona no té criteri sobre les informacions que rep, acabarà atorgant una credibilitat gratuïta a la interlocutora i s'emportarà ves a saber què. En canvi, sobre converses domèstiques, gairebé qualsevol persona adulta té autoritat i expertesa. Si expliquem receptes de cuina, trucs per a netejar la roba i experiències sobre les intencions quotidianes a qualsevol companyia, tindrem moltes probabilitats que sàpiga correspondre'ns. Les necessitats bàsiques ens uneixen.

Com es trau una taca difícil? D'això, vam parlar l'altre dia tornant de fer un cafè amb companyes de feina. Jo les trac amb **sabó moll** –vaig dir. Però al Garraf no se'n gasta. S'ha de recórrer a altres opcions comercialitzades en supermercats. Aprofitant l'avinentsa, però, els vaig explicar una mica per damunt què és i com es fa.^[1]

Més enllà de la utilitat d'aquest detergent casolà i del benefici ecològic que comporta, ens agradaria remarcar que la paraula *moll* constitueix, alhora, un cas de polisèmia i d'homonímia^[2] molt rellevant. Al [Gran Diccionari de la Llengua Catalana](#), té quatre entrades separades, perquè prové de quatre etimologies diferents; això és l'homonímia. A més, si ens fixem en l'entrada de la forma adjectiva **moll molla**, llegim encara uns altres tres significats, una mica semblants entre ells i tots originaris de la mateixa forma llatina *mollis*; això és la polisèmia. Així, doncs, aquest adjectiu ens serveix per a descriure allò que és tou; el que està mancat de força, i el que està impregnat d'aigua.

Tornant al nostre cas, el sabó moll descriu un producte tou, que serveix per a llevar taques difícils i que té l'aspecte i el color de la mel, tot i que no s'hi assembla en res més. I contrasta amb el **sabó fort**, que és dur i que s'usa tallat en pastilles per a rentar la roba a mà o per a curar ferides.

Els ebrencs també parlem d'aigua molla, quan és insípida i fluixa. I tenim les ametles molles, de closca fluixa que cedeix a la força de les dents; a diferència de les ametles fortes, que s'han de trencar amb una pedra o amb un martell. En canvi, mai mai no parlem de la roba molla, sinó mullada o xopa.

Les paraules van volant com les orenetes i allà on els sembla es fan el niu.

¹ Si us heu quedat amb les ganes de descobrir els secrets del sabó moll, mireu aquest vídeo de [Tirant lo rall](#).

² Diferència entre polisèmia i homonímia: [Català de segon](#).

Visiteu [el blog de l'autora](#) per fer-hi comentaris i veure'n les imatges. Vegeu també les entrades [Carrau](#) (22/01/2017), [Llepolies](#) (15/01/2017) i [Saragatona](#) (07/01/2017).

7 Vindre de nou i llançar a perdre

J. Leonardo Giménez

Levante-EMV, 05/12/2016

Vindre de nou és una locució molt singular i genuïna de la nostra llengua que mereix tindre més sort de la que té en l'anomenat valencià culte, perquè en moltes zones de parla valenciana és molt usual en el registre col·loquial, que és el nervi i autèntic sostenidor de la llengua viva, i perquè posseïx els elements de genuïnitat, de tradició i de comunicació escaients per a ser usada en registres com el literari i el periodístic, i tots. I no és una expressió vulgar.

Com definix el *Diccionari català-valencià-balear*, té el sentit de 'causar estranyesa, resultar nou a algú que no en tenia cap notícia o no s'ho esperava': "Que s'hagen divorciat Rafa i Maria Jesús em ve de nou, no m'ho esperava", "M'estranya que et vinga de nou que el pare t'haja desheretat, no has volgut mai fer-te càrrec d'ell", són frases versemblants amb eixa locució. En negatiu potser és més productiva: "No em ve de nou que hages suspés cinc assignatures; si en tot el trimestre no has tocat els llibres, què volies?", "A mi no em ve de nou que l'arrendadora de la casa de ton pare no pague l'arrendament, perquè tot el jornal se'l gasta en el bar", "No ens ha de vindre de nou que alguns de l'Operació Taula acaben en la presó, no és previsible que se n'isquen de buit". Sorpresivament eixa locució no l'arrecplega el *Diccionari normatiu valencià*, tampoc el de l'Institut d'Estudis Catalans, en canvi sí que la inclou el de la RACV.

Llançar a perdre és una expressió molt usual en moltes zones de parla valenciana. Per exemple, si colguem un quadro (ningú ho fa, és clar) en comptes de penjar-lo, el llançarem a perdre. Ja sabem que *colgar* és un terme de sentit molt dispar, segons siga usat en valencià o en castellà. En la nostra llengua és 'posar (alguna cosa) baix terra, cobrir, enterrar, soterrar, tapar, etc.', mentres que en la castellana és, com a primera accepció, 'posar o tindre en l'aire (una cosa) sense que arribe a terra'.

Però tornem a *llançar a perdre*, que significa 'fer malbé, deteriorar, desbaratar, espatllar, estropear, etc.'. Amb eixa locució podem fer frases tan variades com "De tants bacs com li has pegat, has llançat a perdre el mòbil", "La beguda ha llançat a perdre a Ricart", "La gelada ha llançat a perdre la collita de taronges", "La carn s'ha llançat a perdre per no haver-la posat en la nevera", "La instal·lació elèctrica s'ha llançat a perdre per una pujada de llum", "Les taques de lleixiu t'han llançat a perdre els pantalons nous", "Els zels han llançat a perdre el ma-

trimoni de Pepet i Marieta”. Com veiem, eixa expressió, que sí que arreplega el *Diccionari normatiu valencià*, dóna per a molt. Ah!, i l'avarícia també llança a perdre fortunes i expectatives de més guanys. Que els ho pregunten als corruptes imputats o investigats, que de tanta gola han llançat a perdre, afortunadament per a l'erari públic, les canongies que tenien.

8 La infinita fatuitat francesa

Joan-Lluís Lluís

Presència, 08/01/2017

<http://www.elpuntavui.cat/opinio/article/8-articles/1036852-la-infinita-fatuitat-francesa.html>

A vegades, potser sense ni voler-ho, estem portats a la indulgència. A relativitzar els prejudicis i els greuges, a considerar amb un ull compassiu allò que, no fa tant, ens semblava imperdonable. I així, sovint, respirem amb més tranquil·litat, bressolats per la nostra pròpia bondat. Però, aleshores, torna la realitat i veiem com prejudicis i greuges no eren cap fantasia, ni tan sols cap exageració. Mireu, per exemple, què passa quan ens deixem anar a pensar que potser no cal ser tan sever amb el que és França i la seva ideologia nacional. Quan pensem, potser, que el seu insuportable complex de superioritat és aigua vella i que la seva obsessió malaltissa contra la diversitat lingüística s'ha anat apaivagant. Però, com ho deia Vicent Andrés Estellés, “Vell dolor, arribes a l'hora justa”, i tot torna a ser com abans. Aparentment inalterable i perpetu. I és així com el 26 de novembre passat, a l'acte inaugural de la Cimera de la Francofonia, a Madagascar, el president de la República francesa, François Hollande, va gosar dir, sense parpellejar, ni envermellir, ni caure fulminat de la mà d'un déu venjatiu: “El francès és la llengua de la raó, de la llibertat i de l'emancipació.”

Sí, de la raó, de la llibertat i de l'emancipació. Va dir-ho, això, precisament a Madagascar, aquella illa on l'exèrcit francès, el 1947, va matar unes noranta mil persones en repressió a una insurrecció independentista. De l'assassinat de masses considerat com una eina d'emancipació col·lectiva. I encara que no ho hagués dit a Madagascar, encara que ho hagués dit des del confort del palau presidencial, a París, la injúria seria la mateixa. Injúria contra els pobles que França va matar, colonitzar i de qui va intentar assassinar la llengua, però injúria, també, contra totes les llengües del món, tractades per François Hollande de llengües inferiors, ja que el francès, en boca seva, no és “una llengua de la raó” sinó “la llengua de la raó”. Aquesta i cap altra. Lamenteu-vos, lectors cata-

lans, ja que si no sabeu francès mai no sabreu què vol dir poder parlar “la llengua de la raó, de la llibertat i de l'emancipació”. Tan sols, potser, si us hi esforceu, podreu copsar la benaurança dels vostres veïns septentrionals.

I deu ser per il·lustrar plenament la qualitat única de la llengua francesa que, fa poc, la direcció de l'oficina central de correus del quinzè districte de París ha publicat una circular per prohibir als seus empleats d'origen antillà que parlin crioll. Un text que amenaça amb sancions aquells que continuarien a usar una altra llengua que el francès. Exactament com aquells infamants “Sigueu nets, parreu francès” pintats al segle XIX i part del segle XX a les parets de les escoles. Els empleats d'aquesta oficina han reaccionat amb una campanya intitulada *Pa Man nye kweol an nou*, o sigui “No toquis el meu crioll”. Ara per ara la direcció de la Poste ha refusat de retirar aquesta circular, amb l'argument que parlar “un dialecte local o una llengua estrangera” és un element discriminatori. I certament, deu ser-ho, ja que si la llengua francesa és la llengua “de la raó, de la llibertat i de l'emancipació”, parlar-ne una altra, qualsevol altra, sembla una mena d'aberració intel·lectual i mental. Caldria, potser, reactivar contra els funcionaris antillans que s'entossudeixen a parlar crioll el càstig que imperava a certes escoles d'Occitània contra els alumnes que també, quina mania, parlaven la seva llengua materna: fregar-los la llengua amb sabó. Un mètode raonable i emancipador.

Vegeu també [“El xovinisme o la força d'un article”](#), de Carles de Rosselló (blog *La BBC*, 06/12/2016)

9 El catanyol es cura

Pau Vidal [@pauetvidal](#)

El catanyol es cura. Interferències castellà-català (Barcelona: Barcanova, 2012), pàg. 64-65

En privat

EXEMPLE D'ÚS: «**Ho** parlem després.»

ÚS CORRECTE: «**En** parlem després.»

EXPLICACIÓ: Parlem d'una cosa i per tant **en parlem**; el que no podem fer és **parlar una cosa** (tot i que col·loquialment se sent: «Ja ho heu parlat, això, entre vosaltres?»). Segurament hi ha darrere la contaminació del col·loquial castellà «Hablan maravillas» en lloc de «Dicen maravillas».

Un gabinet que tracta depressions

EXEMPLE D'ÚS: «Durant un passeig **va caure a les seves mans** un tríptic salvador.»

ÚS CORRECTE: «...**li va caure a les mans** un tríptic salvador.»

EXPLICACIÓ: Primer estadi de la plaga bíblica de l'anomenat possessiu anglès («I wash my hands»: literalment «Rento les meves mans»). De fet, tot va començar amb un locutor d'esports amb problemes de lògica: «El defensa rebutja la pilota amb la **seva** cama esquerra» (i amb quina l'havia de rebutjar, amb la meva?). A partir d'aquí, «Agafi el seu tiquet», «Reserva les teves entrades» i esguerrós per l'estil ho han escampat fins al paroxisme, com veurem als exemples següents.

Crítica de televisió

EXEMPLE D'ÚS: «El film parteix d'un atac que ha provocat una epidèmia global que impedeix a la gent sortir de **les seves cases**.»

ÚS CORRECTE: «...a la gent sortir **de casa**.»

EXPLICACIÓ: Si no és que la gent tenen més d'una casa cadascun i, a més a més, són capaços de trobar-se alhora en més d'una, cosa que convertiria la pel·lícula de por directament en una de ciència-ficció. Un consell: si es pot dir amb dos mots, no ho digueu amb tres.

Enviament especial al festival

EXEMPLE D'ÚS: «Arriba ara a les nostres pantalles, després de **la seva estrena** al Festival de Canes. Matteo Garrone, **el seu director**, encara no ha de portar escorta.»

ÚS CORRECTE: «...després **d'estrenar-se / de ser estrenada / de l'estrena...**» / «...Matteo Garrone, **el director**, encara...»

EXPLICACIÓ: «El seu director», «el seu autor», «el seu responsable»... Es veu que si no ets el seu, no ets tan bo.

10 Enllaços i convocatòries

- ▶ Conferència de Natxo Sorolla: ["El potencial de les xarxes en sociolingüística: la Franja"](#), dijous **23 de febrer de 2017 a les 19:00**. Sala Puig i Cadafalch de l'IEC, c. del Carme 47 (Barcelona).
- ▶ [Crida d'articles per al número 28 de *Treballs de Sociolingüística Catalana*, monogràfic "Llengua i poder"](#), previst per al 2018. La data màxima per a la recepció d'articles és el **17 de març de 2017**.
- ▶ El blog del TERMCAT: [#termedelasetmana: no-violència](#) (30/01/2017), [Com es diu hotspot en català, en l'àmbit de les migracions?](#) (03/02/2017), [#termedelasetmana: drets col·lectius](#) (07/02/2017), [Què és la servitització?](#) (08/02/2017), [Terra o sòl? Sòl o terra? Prou clàusules abusives!](#) (09/02/2017), [#termedelasetmana: asil](#) (14/02/2017)
- ▶ La Direcció General de Política Lingüística ha publicat en línia una nova edició de l'opuscle [Majúscules i minúscules](#) dins la col·lecció "Biblioteca Tècnica de Política Lingüística"
- ▶ [Softcatalà presenta la traducció al català del LibreOffice 5.3](#), el paquet ofimàtic lliure més complet, potent i en català
- ▶ ["La paraula 'ebrenc' ja forma part del diccionari general de l'Institut d'Estudis Catalans"](#) (*EbreDigital.cat*, 06/02/2017)
- ▶ Ángel Custodio Navarro, ["Sobre el Carxe i la seua llengua pròpia"](#) (*La Veu del País Valencià*, 24/12/2016)
- ▶ Àngela Buj i Jesús Bernat, ["Ramon Llull al projecte LxC, Lingüistes pel carrer"](#) (*La Veu del País Valencià*, 30/12/2016)
- ▶ ["El 2016 es tanca amb el 65% de webs en català, segons el Baròmetre de l'ús del català a Internet de WICCAC"](#) (*VilaWeb*, 01/01/2017)
- ▶ ["Un acord històric per demanar la competència lingüística en tota l'administració valenciana"](#) (*La Veu del País Valencià*, 27/12/2016)
- ▶ M.B., ["Últim pas perquè tots els funcionaris hagen de saber valencià"](#) (*Levante-EMV*, 28/12/2016)
- ▶ Carmelina Pla, secretària de Política Lingüística del PSPV, ["Tornar a tremolar"](#) (*Levante-EMV*, 30/12/2016)